Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Judecător: G.Grozav
Dosarul nr. 2a-4213/23
2-20005619-02-2a-08112023

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

11 martie 2025

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel depusă de Mihail Murzac, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 februarie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Morei Ion împotriva lui Murzac Mihail cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune,-

c o n s t a t ă:

La data de 15 ianuarie 2020 reclamantul Morei Ion a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Murzac Mihail cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii, reclamantul Morei Ion a invocat că în perioada noiembrie 2016 - mai 2017, pârâtul Murzac Mihail a extorcat, prin înșelăciune și prin abuz de încredere, inițial suma de 50 000 euro, iar mai apoi suma de 25000 euro sub pretextul de a interveni prin intermediul unor colaboratori necunoscuți din cadrul organelor de drept și pentru a influența desfășurarea anchetei preliminare și judiciare în dosarul de învinuire a reclamantului în comiterea traficului de influență, cu eliberarea reclamantului Morei Ion din arest preventiv.

Menționează reclamantul că sub presiunea și insistența pârâtului Murzac Mihail, a transmis către ultimul suma de 15000 euro. Acțiunile imputate au fost constatate prin decizia Curții Supreme de Justiție, potrivit căreia Murzac Mihail, activând în calitate de avocat, având scopul și intenția comiterii traficului de influență, susținând că are influență asupra procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție, persoane cu funcții de demnitate publică, precum și asupra

angajaților din cadrul Centrului Național Anticorupție (CNA), începând cu 22 noiembrie 2016 până la 29 mai 2017, invocând că-i va putea determina pe ultimii să grăbească îndeplinirea unor acțiuni în exercitarea funcțiilor ce le revin și anume dispunerea unei decizii de încetare pe unele capete de acuzare a cauzei penale aflate în gestiunea Procuraturii Anticorupție, în care Morei Ion avea calitatea procesuală de învinuit în comiterea unei infracțiuni și s-a aflat în stare de arest preventiv, a pretins și extorcat de la Morei Ion, precum și de la Morei Ecaterina suma de 50 000 euro.

Drept urmare a acțiunilor sale, în vederea realizării scopului său infracțional și obținerii mijloacelor bănești extorcate, pârâtul (inculpatul), la 02 decembrie 2016, în jurul orei 14:30, aflându-se în incinta biroului său de serviciu cu nr. 316, amplasat în mun. Chișinău, str. *****, a primit de la Morei Ecaterina suma de 7 100 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia echivalentul sumei de 152 863 lei.

Ulterior, în una din zilele lunii ianuarie ale anului 2017, pârâtul (inculpatul), în vederea realizării aceluiași scop infracțional, aflându-se în apropierea memorialului „Eternitate”, amplasat în mun. Chișinău, str. *****, a extorcat și primit de la Morei Ion, suma de bani în mărime de 2 900 euro și 5 500 dolari SUA, care în total, conform cursului oficial al BNM constituia echivalentul sumei de 172 418 lei moldovenești.

Astfel, că pârâtul Murzac Mihail, susținând că are influență asupra procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție, a extorcat și primit de la Morei Ion și Morei Ecaterina, în total suma de 325 279 lei.

Totodată, Murzac Mihail în perioada de timp: luna ianuarie 2017 - până la 29 mai 2017, invocând faptul că, el personal în afară de sumele de bani primite de la Morei Ion și Morei Ecaterina, ar mai fi transmis procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și angajaților din cadrul CNA suma de bani în mărime de 10 000 euro pentru ca ultimii să grăbească îndeplinirea unor acțiuni în exercitarea funcțiilor ce le revin și anume încetarea pe unele capete de acuzare a cauzei penale aflate în gestiunea Procuraturii Anticorupție, în care Morei Ion era învinuit de comiterea unei infracțiuni și se află în stare de arest preventiv, precum și eliberarea acestuia din stare de arest preventiv, a pretins și extorcat de la Morei Ion și suma de 10 000 euro.

Necătând la faptul că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018 a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, și a fost casată parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2017, în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui Murzac Mihail, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, instanța a decis că celelalte dispoziții ale hotărârii contestate se mențin.

Totodată, prin prisma art. 123 Cod procedură civilă, sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârşite de persoana în cauză.

Astfel, reclamantul Morei Ion solicită încasarea de la Murzac Mihail în beneficul său, suma de 15000 euro, echivalentul în lei la momentul executării.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea din 16 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis acțiunea depusă de Morei Ion. S-a încasat din contul lui Murzac Mihail în beneficiul lui Morei Ion suma de 15 000 de Euro, convertiți în valută națională lei MD, conform ratei oficiale de schimb din data executării, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune. S-a încasat din contul lui Murzac Mihail în bugetul de stat suma de 8709, 25 de lei cu titlu de taxă de stat pentru cererea de chemare în judecată, de plata căreia a fost scutit reclamantul.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 07 martie 2023, Murzac Mihail a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 05 octombrie 2023 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea integrală a hotărârii din 16 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Morei Ion.

Prin încheierea din 10 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost acceptată spre examinare cererea de apel depusă de Murzac Mihail și intentată procedura de apel.

La 14 februarie 2024, avocatul Catana Eugeniu, în interesele lui Murzac Mihail, în temeiul art.262 lit.e) și 262 lit.e) din Codul de procedură civilă, a solicitat suspendarea procesului civil.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiţie din 17 aprilie 2024, s-a admis recursul declarat de Morei Ion. S-a casat încheierea din 14 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Morei Ion împotriva lui Murzac Mihail cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, soluționând prin decizie problema respectivă și s-a dispus: s-a respins cererea depusă de Murzac Mihail, reprezentat de avocatul Catana Eugeniu cu privire la suspendarea procesului civil, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Morei Ion împotriva lui Murzac Mihail cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune. Cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Morei Ion împotriva lui Murzac Mihail cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, s-a restituit la

Curtea de Apel Chișinău, pentru continuarea examinării acesteia în ordine de apel, în același complet de judecată.

În motivarea apelului, apelantul Mihail Murzac a menționat, normele de drept material si normele de drept procedural au fost aplicate eronat, în parte ce ţine de sentinţa pronunţată de instanţa judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, ca unul din temeiurile degrevării de probaţiune enumărate de art. 123 CPC.

La fel a indicat că, concluziile instanţei expuse în hotărâre asupra existenţei prejudiciului cauzat reclamantului Morei Ion sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, în conformitate cu care instanţa penală nu a constatat careva prejudiciu în cadrul judecării procesului penal. Or, nu au fost constatate şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, care se referă la statutul şi acţiunile reclamantului Morei Ion stabilite în cadrul procesului penal, care nemijlocit implică aplicarea normei prohibitive stipulate în dispoziţia art. 14 CC.

Menționează partea apelantă, că de către instanţa civilă nu au fost apreciate corect faptele stabilite prin sentinţa din 12 octombrie 2017 şi anume că la judecarea cauzei penale instanţa nu a constatat careva prejudicii cauzate prin infracţiune, expres indicând aceasta în partea descriptivă a sentinţei. Citînd: „La caz, instanţa de judecată reţine că, careva prejudicii nu au fost cauzate prin infracţiune”. Or, prejudiciul constituie elementul esenţial al delictului civil în lipsa căruia nu poate fi angajată răspunderea delictuală. Situaţia în care pretenţiile înaintate de către Morei Ion în cererea de chemare în judecată privind încasarea prejudiciului în sumă de 15000 euro sunt lipsite de careva temeiuri legale.

Susține partea apelantă, că în instanța de fond nu a dat apreciere faptului că reclamantului Morei Ion nici în faza de urmărire penală şi nici în faza de judecare a cauzei nu i-a fost atribuita calitatea de partea vătămată sau parte civilă. Infracţiunea trafic de influență în care a fost acuzat Murzac Mihail face parte din categoria actelor de corupţie, raport în care sunt implicate ambele părţi, acţiunile cărora sunt considerate ilegale reieşind din dispoziţia normei penale prevăzute de art. 326 alin. (1) şi (l1) din Codul penal.

Mai indică partea apelantă, instanța de fond neîntemeiat a reținut ca temei de admitere a acțiunii sentinţa Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 12 octombrie 2017, menţinută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 07 decembrie 2017, or, hotărîrea instanța de fond nu este irevocabilă deoarece poate fi supusă modificării pe calea ordinară de atac.

Mai mult, în acest sens a menționat apelantul că la momentul de faţă procesul penal în privinţa lui Murzac Mihail este la etapa de judecare a apelului după restituirea cauzei penale la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiţie. În procedura de apel a fost invocată excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art.436 alin. (2), (3) din Codul de procedură penală care reglementează limitele

rejudecării cauzei penale, cât şi verificarea constituţionalităţii normelor procedurale care reglementează momentul şi în ce condiţii verdictul penal devine irevocabil.

Apelantul Murzac Mihail, în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat, făcând referire la motivele de fapt și temeiurile de drept indicate în el, a solicitat admiterea lui potrivit pretențiilor invocate în acesta.

Intimatul Morei Ion, în ședința instanței de apel nu a recunoscut apelul, a solicitat respingerea acestuia cu menținerea hotărîrii instanței de fond, pe care o consideră legală și întemeiată.

Audiind explicațiile participanților la proces, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat de Murzac Mihail, neîntemeiat și necesar a fi respins, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat anterior, la 07 martie 2023, Murzac Mihail, a contestat hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/, dispozitivul căreia a fost pronunțat la 16 februarie 2023. Astfel se constată că apelul a fost declarat în interiorul termenului acordat de Lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Potrivit dispoziţiilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele are au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

De asemenea, în limitele apelului dedus judecării, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de

către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru aşi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Prin prisma prevederilor art. 9 alin. (1) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Potrivit art. 19 Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial, cauzat. Astfel, se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală). Astfel, potrivit prevederile art. 16 alin. (1) lit. g) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudicial patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În temeiul dispoziției de la art. 2022 alin. (1) Cod civil, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.

În conformitate cu art. 2025 alin. (1) Cod civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu

putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărîre judecătorească.

Starea de fapt constatată. Concluziile și aprecierea instanței de apel.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei, rezultă că prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 octombrie 2017, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2017, în partea în care au fost menținute prin decizia instanței de recurs, și anume în partea prin care s-a constatat că Murzac Mihail a fost condamnat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiind, astfel stabilit precum că activând în calitate de avocat, având scopul şi intenţia comiterii traficului de influenţă, susţinând că are influenţă asupra procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupţie, persoane cu funcţii de demnitate publică, precum şi asupra angajaţilor din cadrul Centrului Naţional Anticorupţie (CNA), începând cu 22.11.2016 până la 29.05.2017, invocând că-i va putea determina pe ultimii să grăbească îndeplinirea unor acţiuni în exercitarea funcţiilor ce le revin şi anume dispunerea unei decizii de încetare pe unele capete de acuzare a cauzei penale aflate în gestiunea Procuraturii Anticorupţie, în care Morei Ion avea calitatea procesuală de învinuit în comiterea unei infracţiuni şi se afla în stare de arest preventiv, a pretins şi extorcat de la Morei Ion, precum şi de la Morei Ecaterina suma de 50 000 euro.

Ca urmare a acţiunilor sale, în vederea realizării scopului său infracţional şi obţinerii mijloacelor băneşti extorcate, inculpatul, la 02.12.2016, în jurul orei 14.30, aflându-se în incinta biroului său de serviciu cu nr. 316, amplasat în mun. Chişinău, str. *****, a primit de la Morei Ecaterina, suma de 7 100 euro, care conform cursului oficial al BNM constituia echivalentul sumei de 152 863 lei.

Ulterior, în una din zilele lunii ianuarie a anului 2017, inculpatul, în vederea realizării aceluiaşi scop infracţional, aflându-se în apropierea memorialului ”Eternitate”, amplasat în mun. Chişinău, str. *****, a extorcat şi primit de la Morei Ion, suma de bani în mărime de 2 900 euro şi 5 500 dolari SUA, care în total, conform cursului oficial al BNM constituia echivalentul sumei de 172418 lei moldoveneşti. Astfel, inculpatul, susţinând că are influenţă asupra procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupţie, a extorcat şi primit de la Morei Ion şi Morei Ecaterina, în total suma de 325279 lei.

Totodată, inculpatul în perioada de timp: luna ianuarie 2017 – până la 29.05.2017, invocând faptul că, el personal în afară de sumele de bani primite de la Morei Ion şi Morei Ecaterina, ar mai fi transmis procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupţie şi angajaţilor din cadrul CNA suma de bani în mărime de

10 000 euro pentru ca ultimii să grăbească îndeplinirea unor acţiuni în exercitarea funcţiilor ce le revin şi anume încetarea pe unele capete de acuzare a cauzei penale aflate în gestiunea Procuraturii Anticorupţie, în care Morei Ion era învinuit de comiterea unei infracţiuni şi se află în stare de arest preventiv, precum şi eliberarea acestuia din stare de arest preventiv, a pretins şi extorcat de la Morei Ion şi suma de 10 000 euro.

Instanța de apel relevă, că în baza deciziei Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018, s-a admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, fiind casată parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2017, în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui Murzac Mihail cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, celelalte dispoziții ale hotărârii fiind menținute, decizia, nefiind supusă nici unei căi de atac în partea dispunerii rejudecării cauzei, în rest, fiind irevocabilă.

În acest context Completul judiciar relevă, că prin acte judecătorești penale irevocabile pârâtul/apelant Murzac Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Reieșind din circumstanțele speței, instanța de apel reține ca întemeiată concluzia instanței de fond privind existența legăturii cauzale între fapta ilicită cauzatoare de pagubă materială suportată de Morei Ion, produse prin acțiunile sale infracționale, în vederea realizării scopului său infracțional și obținerii mijloacelor bănești extorcate de Murzac Mihail, astfel, fiind recunoscut vinovat acesta din urmă de comiterea infracțiunii.

În acest sens, se reiterează prevederile art. 220 alin. (1) și (2) Cod de procedura penală, care statuează expres că, acțiunea civilă în procesul penal se soluţionează în conformitate cu prevederile prezentului cod. Normele procedurii civile şi normele procesului de mediere a litigiilor civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal şi dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.

Iar, în temeiul prevederilor art. 221 alin. (1)-(3) și alin. (5) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părţii civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. Acţiunea civilă se intentează faţă de bănuit, învinuit, inculpat, faţă de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau faţă de persoana care poate fi responsabilă de acţiunile învinuitului, inculpatului. În cererea de intentare a acţiunii civile se arată cauza penală în procedura căreia urmează să fie intentată acţiunea civilă, cine şi către cine intentează acţiunea, valoarea acţiunii şi cerinţa de despăgubire. Dacă este necesar, partea civilă își poate concretiza pretențiile. Persoana care nu a intentat acţiunea civilă în cadrul procesului penal are dreptul de a intenta o asemenea

acţiune în ordinea procedurii civile. Dacă acţiunea civilă intentată la instanţa civilă a fost respinsă, reclamantul nu are dreptul de a intenta aceeaşi acţiune în cadrul procesului penal. Dacă acţiunea civilă a fost respinsă în cadrul procesului penal, reclamantul nu are dreptul să intenteze aceeaşi acţiune în ordinea procedurii civile.

Totodată, prevederile art. 774 alin. (1) Cod civil, care statuează că, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute, iar potrivit art. 858 alin. (1) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

Potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudicial patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În temeiul dispoziției de la art. 2022 alin. (1) Cod civil, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.

În conformitate cu art. 2025 alin. (1) Cod civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărîre judecătorească.

În interpretarea corectă a normelor de drept enunțate, este de înțeles că componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția și, care sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezența unor condiții speciale.

Totodată, Colegiul menționează că, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma și gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

Sau, prin săvârșirea unei infracțiuni și implicit, prin încălcarea unor dispoziții penale se naște dreptul persoanei vătămate de a cere intervenția organelor competente pentru restabilirea ordinii de drept încălcate, creându-se astfel cadrul necesar inițierii unui proces în care se valorifica dreptul persoanei vătămate, ceea

ce include despăgubirea acesteia. Prin lege dreptul de pedepsire a celor vinovați de comiterea unei infracțiuni a fost încredințat statului, care intervine prin organele judiciare să restabilească ordinea de drept încălcată și să tragă la răspundere pe cel vinovat. Mijlocul legal prin care conflictul de drept este adus în fața justiției este acțiunea în justiție.

Coroborând prevederile enunțate la materialului probator administrat în speță, instanța de apel reține ca fiind justă concluzia primei instanțe, precum că în acțiunile lui Murzac Mihail se întrunesc elementele componente ale delictului civil prevăzut de art. 1998 Cod civil, pentru a fi tras la răspundere materială.

Mai mult decît atît, instanța de fond corect a stabilit că, cu valoare de autoritatea lucrului judecat, faptul că pârâtul/apelant Murzac Mihail este vinovat de comiterea infracțiuni prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar suma de 15000 euro fiind primită prin extorcare de către acesta din urmă de la reclamantul/intimat Morei Ion.

În conexiunea celor relatate, se constată că prima instanță corect a conchis asupra temeiniciei acțiunii cu privire la încasarea prejudiciului material, confirmat prin sentința irevocabile a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 octombrie 2017.

Or, art. 123 alin. (3) CPC, statuează expres că, sentinţa pronunţată de instanţa judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanţa chemată să se pronunţe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunţat sentinţa numai dacă aceste acte au avut loc şi numai în măsura în care au fost săvîrşite de persoana în cauză.

Argumentele apelului precum că, sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 octombrie 2017 nu poate constitui temei de admitere a acțiunii în situația în care nu este irevocabilă deoarece poate fi supusă modificării pe calea ordinară de atac, nu pot fi reținute de către instanța de apel.

Or, reieșind din decizia Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, a fost admis fiind casată parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2017, în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui Murzac Mihail cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, celelalte dispoziții ale hotărârii fiind menținute, decizia, nefiind supusă nici unei căi de atac în partea dispunerii rejudecării cauzei, în rest, fiind irevocabilă.

Respectiv rezultă că, în partea stabilirii vinovăției lui Murzac Mihail în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, sentința este irevocabilă.

Mai mult decît atît, Colegiul judiciar indică că în ședința instanței de apel apelantul/pîrît Murzac Mihail a recunoscut că a primit de la reclamantul/intimat

Morei Ion suma de 15 000 euro, însă acesta a returnat suma respectivă. Totodată, Colegiul menționează că, careva dovezi în acest sens nu au fost prezentate.

Or, potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, Colegiul conchide că cele relatate în ansamblu atestă netemeinicia apelului declarat de Murzac Mihail, și indică la legalitatea hotărârii primei instanțe, fapt ce impune adoptarea unei soluții de respingere a apelului și menținerea hotărârii atacate.

Din considerentele numite și având în vedere faptul, că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecății, a aplicat corect normele materiale și procedurale și a adoptat o hotărâre întemeiată și legală, iar cererea de apel este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul formulat de Murzac Mihail și a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 16 februarie 2023.

Or, potrivit situației anterior descrise Colegiul constată, că instanța de fond corect și întemeiat a admis cererea de chemare în judecată depusă de Morei Ion împotriva lui Murzac Mihail cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de parte în apel fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ.

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de Mihail Murzac.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16 februarie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Morei Ion împotriva lui Murzac Mihail cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi